

וְרָשַׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ. מָאֵי שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, סִלְקָא דְעֵתְךָ דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּי דְנִפְשׁוֹ שְׁנֵאָה לְהוּא רָשַׁע. אֲלֵא הוּא דְרָגָא דְכָל גְּשֻׁמְתִין תְּלִיין בֵּיהּ, שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ דְהוּא רָשַׁע, דְלֵא בְעֵינֵי לָהּ פְּלִל. לֵא בְעֵינֵי לָהּ לֵא בְעֵלְמָא דִין וְלֵא בְעֵלְמָא דְאֵתִי. וּבְגִין כְּףֵי פְתִיב, (תהלים יא) וְרָשַׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, וְדָאֵי. דְכָר אַחַר שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (עמוס ו) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנִפְשׁוֹ, וּבְגִין כְּףֵי צְדִיק יִבְחֹן.

תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאָדָם, פְּקִיד לִיה לְאוֹטָבָא לִיה, יְהֵב לִיה חֲכֻמָּתָא, אִסְתַּלַּק בְּדִרְגוּי לְעֵילָא. כַּד נָחַת לְתַתָּא, חֲמָא תִיאוּבְתָא דִינְצָר הָרַע וְאִתְדַבֵּק בֵּיהּ, וְאִנְשֵׁי כָל מַה דְאִסְתַּלַּק (ס"א דְאִסְתַּבֵּל), בִּיקְרָא עֲלָאָה דְמַרְיָה.

אֲתָא נַח, בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב, (בראשית ו) נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה, וּלְבַתֵּר נָחַת לְתַתָּא, וְחֲמָא חֲמַרָא תְקִיף, דְלֵא צְלִיל, מִחַד יוּמָא, וְאִשְׁתִּי מִנִּיהּ, וְאִשְׁתַּפֵּר וְאִתְגַּלִּי, כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית ט) וַיִּשְׁתֶּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֹהֲלָהּ.

אֲתָא אַבְרָהָם, אִסְתַּלַּק בְּחֲכֻמָּתָא, וְאִסְתַּבֵּל בִּיקְרָא דְמַאֲרִיָּה, לְבַתֵּר (בראשית יב) וַיְהִי רָעִב בְּאֶרֶץ וַיִּירֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה לְגוּר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעִב כְּבֵד הָרָעִב בְּאֶרֶץ וְגו'. לְבַתֵּר מַה כְּתִיב, (בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הִנְגַּבְהּ, וְאִסְתַּלַּק לְדִרְגָּיָה קִדְמָאָה דְהוּא בֵּיהּ בְּקִדְמִיתָא, וְעָאֵל בְּשָׁלָם וּנְפַק בְּשָׁלָם.

אֲתָא יִצְחָק, מַה כְּתִיב, (בראשית כו) וַיְהִי רָעִב בְּאֶרֶץ מִלְכַּד הָרָעִב הָרִאשׁוֹן וְגו'. וְאִזְל יִצְחָק וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן לְבַתֵּר בְּשָׁלָם. וְכִלְהוּ

וְרָשַׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ (תהלים יא). מַה זֶה שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ? הַתְעַלָּה עַל דְעֵתְךָ שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שְׁנִפְשׁוֹ שׁוֹנָתָא אֵת הָרָשַׁע הַהוּא? אֲלֵא אוֹתָהּ דְרָגָה שְׁפַל הַנְּשֻׁמוֹת תְּלוּיּוֹת בָּהּ, שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ שֶׁל הָרָשַׁע הַהוּא שְׁלֵא רוּצָה אוֹתָהּ כְּלָל, לֵא רוּצָה אוֹתָהּ לֵא בְעוֹלָם הַזֶּה וְלֵא בְעוֹלָם הַבָּא, וּמִשׁוּם כְּףֵי כְּתוּב וְרָשַׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, וְדָאֵי. דְכָר אַחַר שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (עמוס ו) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנִפְשׁוֹ, וּמִשׁוּם כְּףֵי צְדִיק יִבְחֹן.

בֵּא רָאָה, כְּשֶׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָאָדָם, צְנִיָּה אוֹתוֹ לְהִיטִיב לוֹ. נִתְּן לוֹ חֲכֻמָּה, הַתְעַלָּה בְּדִרְגָּתוֹ לְמַעְלָה. כְּשֶׁיִּירֶד לְמַטָּה, רָאָה תְּשׁוּקַת הַיִּצְרָר הָרַע וְנִדְבַק בּוֹ, וְשָׁכַח כָּל מַה שְׁהַתְעַלָּה (וְשֶׁחֲסַבְל) בְּכַבּוּד הַעֲלִיּוֹן שֶׁל רַבּוֹ.

בֵּא נַח, בְּהַתְחַלָּה כְּתוּב (בראשית ו) נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה, וְאַחַר כְּףֵי יָרַד לְמַטָּה, וְרָאָה יַיִן חֲזִיק שְׁלֵא צְלִיל, מִיּוֹם אֶחָד, וְשִׁתָּה מִמֶּנּוּ וְהִשְׁתַּכַּר וְהִתְגַּלָּה, כְּכַתוּב וַיִּשְׁתֶּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֹהֲלָהּ.

בֵּא אַבְרָהָם, הַתְעַלָּה בְּחֲכֻמָּה, וְהִסְתַּבֵּל בְּכַבּוּד רַבּוֹנוֹ. אַחַר כְּףֵי וַיְהִי רָעִב בְּאֶרֶץ וַיִּירֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה לְגוּר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעִב בְּאֶרֶץ וְגו'. מַה כְּתוּב אַחַר כְּףֵי? וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הִנְגַּבְהּ, וְהַתְעַלָּה לְדִרְגָּתוֹ הָרִאשׁוֹנָה שְׁהִיָּתָה בּוֹ בְּרִאשׁוֹנָה, וְנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיִּצֵּא בְּשָׁלוֹם.

בֵּא יִצְחָק, מַה כְּתוּב? וַיְהִי רָעִב בְּאֶרֶץ מִלְכַּד הָרָעִב הָרִאשׁוֹן וְגו', וְהִלֵּךְ יִצְחָק וְהַתְעַלָּה מִשָּׁם אַחַר כְּףֵי בְּשָׁלוֹם. וְאֵת כָּל הַצְדִּיקִים בּוֹחֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי

להרים את ראשם בעולם הזה
ובעולם הבא.

מדרש הנעלה

ואלה תולדות יצחק בן אברהם
אברהם הוליד את יצחק. רבי
יצחק פתח, הדודאים נתנו ריח
וגו'. שנו רבותינו, לעתיד לבא
הקדוש ברוך הוא מחיה את
המתים וינער אותם מעפרם
שלא יהיו בגין עפר כמות שהיו
בתחלה שנבראו מעפר ממש,
דבר שאינו מתקיים. זהו שכתוב
(בראשית ב) וייצר ה' אלהים את
האדם עפר מן האדמה.

ובאותה שעה יתנערו מעפר
מאותו הבגין, ויעמדו בבגין
מקיים להיות להם קיום. זהו
שכתוב (ישעיה נב) התנערי מעפר
קומי שבי ירושלים. יתקיימו
בקיום, ויעלו מתחת לארץ,
ויקבלו נשמתם בארץ ישראל.
באותה שעה יציף הקדוש ברוך
הוא כל מיני ריחות שבגן עדן
עליהם. זהו שכתוב הדודאים
נתנו ריח.

אמר רבי יצחק, אל תקרא
הדודאים אלא הדודים. זהו
הגוף והנשמה שהם דודים
ורעים זה עם זה. רב נחמן אמר
דודאים ממש. מה הדודאים
מולידים אהבה בעולם, אף הם
מולידים אהבה בעולם. ומה זה
נתנו ריח? כשרון מעשיהם,
לדעת ולהפיר את בוראם.

ועל פתחינו - אלו פתחי שמים
שהם פתוחים להוריד נשמות
לפגרים. כל מגדים - אלו
הנשמות. חדשים גם ישנים -
אותם שיצאו נשמתם מהיום
כמה שנים ואותם שיצאו
נשמתם מיום מועטים וזכו
בכשרון מעשיהם להכנס בעולם
הבא, כלם עתידים לירד בבת אחת להכנס בגופות המוכנים להם.

צדיקייא, פלהו בחיין לון קדשא ברוך הוא,
בגין לארמא רישיייהו בעלמא דין ובעלמא
דאתי.

מדרש הנעלה

ואלה תולדות יצחק בן אברהם הוליד את
יצחק. (בראשית כה) רבי יצחק פתח, (שיר השירים ז)

הדודאים נתנו ריח וגו'. תנו רבנן, לעתיד לבא הקדוש
ברוך הוא מחיה את המתים וינער אותם מעפרם, שלא
יהיו בגין עפר כמות שהיו בתחלה שנבראו מעפר ממש,
דבר שאינו מתקיים, הדא הוא דכתיב (בראשית ב) וייצר ה'
אלהים את האדם עפר מן האדמה.

ובאותה שעה יתנערו מעפר מאותו הבגין, ויעמדו
בבגין מקיים להיות להם קיומא, הדא הוא
דכתיב, (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים,
יתקיימו בקיומא. ויעלו מתחת לארץ ויקבלו נשמתם
בארץ ישראל. באותה שעה יציף (נ"א ישיב) קדשא ברוך
הוא כל מיני ריחין שבגן עדן עליהם, הדא הוא דכתיב
(שיר השירים ז) הדודאים נתנו ריח.

אמר רבי יצחק, אל תקרי הדודאים אלא הדודים, זהו
הגוף והנשמה שהם דודים ורעים זה עם זה. רב
נחמן אמר, דודאים ממש. מה הדודאים מולידים
אהבה בעולם, אף הם מולידים אהבה בעולם. ומאי
נתנו ריח, כשרון מעשיהם לדעת ולהפיר לבוראם.

ועל פתחינו, (שיר השירים ז) אלו פתחי שמים
פתוחים להוריד נשמות לפגרים. כל מגדים, אלו
הנשמות. (שיר השירים ז) חדשים גם ישנים, אותם שיצאו
נשמתם מהיום כמה שנים, ואותם שיצאו נשמתם
מקיים מועטים, וזכו בכשרון מעשיהם להכנס בעולם
הבא, כלם עתידים לירד בבת אחת להכנס בגופות
המוכנים להם.

אמר רבי אחא בר יעקב, בת קול יוצאת ואומרת, חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך. צפנתי אותם באותם העולמות. לך, בשבילך, בשביל שאתה גוף קדוש ונקי. דבר אחר הדודאים (נתנו ריח) אלו מלאכי שלום. נתנו ריח, אלו הנשמות שהם ריח העולם. נתנו, שבקו כמה דאת אמר, (במדבר כא) ולא נתן סיחון את ישראל.

דתאנא אמר רבי יהודה, שלש פתות של מלאכי השרת הולכים בכל חדש ובכל שבת ללוות לנשמה עד מקום מעלתה. ובמאן נוקים על פתחינו כל מגדים. אמר רבי יהודה, אלו הן הגופות שהם עומדים בפתחי קברות לקבל נשמתן. ודומ"ה נותן פתקא דחשבנא והוא מרזיז ואומר, רבוננו של עולם, חדשים גם ישנים, אותם שנקברו מכמה ימים ואותם שנקברו מזמן מועט, כלם צפנתי לך למיפק להו בחושבנא.

אמר רב יהודה אמר רב, עתיד הקדוש ברוך הוא לשמח באותו זמן עם הצדיקים, להשרות שכינתו עמם והכל ישמחו באותה שמחה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) ישמח יי במעשיו. אמר רבי יהודה, עתידים הצדיקים באותו זמן, לברא עולמות ולהחיות מתים.

אמר ליה רבי יוסי, והתנן (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש. אמר ליה רבי יהודה, תא שמע, בעוד שהרשעים בעולם וירבו, כל העולם אינו בקיום, וכשהצדיקים בעולם אזי העולם מתקיים. ועתידים להחיות מתים בךאמרן, (זכריה ח) עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים ואיש משענתו בידו מרוב ימים, כדכתיב לעיל.

באותו זמן, ישיגו הצדיקים דעת שלמה, דאמר רבי יוסי, ביומא דיחדי קדשא בריך הוא בעובדוי,

אמר רבי אחא בר יעקב, בת קול יוצאת ואומרת: חדשים גם ישנים דודים צפנתי לך. צפנתי אותם באותם העולמות. לך - בשבילך, בשביל שאתה גוף קדוש ונקי. דבר אחר הדודאים (נתנו ריח) - אלו מלאכי שלום. נתנו ריח - אלו הנשמות שהם ריח העולם. נתנו - השאירו, כמו שגאמר (במדבר כא) ולא נתן סיחון את ישראל.

שלימדנו, אמר רבי יהודה, שלש פתות של מלאכי השרת הולכים בכל חדש ובכל שבת ללוות לנשמה עד מקום מעלתה. ובמי נקים את על פתחינו כל מגדים? אמר רבי יהודה, אלו הן הגופות שהם עומדים בפתחי קברות לקבל נשמתן, ודומה נותן פתק של חשבון, והוא מרזיז ואומר: רבוננו של עולם, חדשים גם ישנים, אותם שנקברו מכמה ימים ואותם שנקברו מזמן מועט - כלם צפנתי לך, להוציא אותם בחשבון.

אמר רב יהודה אמר רב, עתיד הקדוש ברוך הוא לשמח באותו זמן עם הצדיקים להשרות שכינתו עמם, והכל ישמחו באותה שמחה, זהו שכתוב (שם קד) ישמח ה' במעשיו. אמר רבי יהודה, עתידים הצדיקים באותו זמן לברא עולמות ולהחיות מתים.

אמר לו רבי יוסי, והרי שנינו (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש? אמר לו רבי יהודה, בא שמע, בעוד שהרשעים בעולם וירבו, כל העולם אינו בקיום, וכשהצדיקים בעולם, אזי

העולם מתקיים. ועתידים להחיות מתים כמו שאמרנו, (זכריה ח) עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים ואיש משענתו בידו מרוב ימים, כמו שכתוב למעלה.

באותו זמן ישיגו הצדיקים דעת שלמה. שאמר רבי יוסי, ביום שישמח הקדוש ברוך הוא במעשיו, עתידים הצדיקים להפיר אותו בלבם, ואז תרבה ההשפלה בלבם כאלו ראו אותו בעין.

זהו שפֿתוב (ישעיה כח) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה וְגו'.

וְשִׁמַּחַת הַנְּשֻׁמָּה בַּגּוֹף יִתָּר מִכָּלֵם, עַל שִׁיחֵיו שְׁנִיחֵם קִימִים וַיִּדְעוּ וַיִּשִׁיגוּ אֶת בּוֹרְאֵם וַיִּהְיוּ מִזִּיו הַשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ הַטּוֹב הַגָּנוּז לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. זֶהוּ שְׂפִתוֹב וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אֲבָרְהָם. אֵלּוּ הֵם תּוֹלְדוֹת הַשְּׂמִיחָה וְהַשְּׂחֹק שִׁיחָה בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן. בֶּן אֲבָרְהָם - הִיא הַנְּשֻׁמָּה הַזּוֹכָה לְכֹף וְלֵהוּיֹת שְׂלֵמָה בְּמַעֲלָתָה. אֲבָרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק - הַנְּשֻׁמָּה מוֹלִידָה הַשְּׂמִיחָה וְהַשְּׂחֹק הַזֶּה בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חִיָּיא, זֶה שְׁשִׁנְיוֹ שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא מֶה הִיא? אָמַר לוֹ, טָרַם הִלְכָתִי לִפְנֵי אוֹתָם הַמְּלָאכִים הַקְּדוֹשִׁים, בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה, כִּף נִשְׁמַע לִי. כִּיִּן שְׂשֻׁמְעֵתִי אֶת זֶה שְׂאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַתִּישֵׁב בְּלַבִּי. שְׂאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא כְּמוֹ זֶה שְׂפִתוֹב (שְׁמוֹת כד) וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. וְזֶה הוּא שְׁשִׁנְיוֹ נְזוּנִים.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּמָקוֹם אֶחָד שְׁנִינּוּ נְהַנִּים, וּבְמָקוֹם אֶחָד נְזוּנִים. מֶה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֶּה כִּף אָמַר אַבִּי, הַצַּדִּיקִים שְׂלֵא זָכוּ כָּל כִּף, נְהַנִּים מְאוֹתוֹ זִיו, שְׂלֵא יִשִּׁיגוּ כָּל כִּף. אָבֵל הַצַּדִּיקִים שְׂזָכוּ, נְזוּנִים עַד שִׁישִׁיגוּ הַשְּׂגָה שְׂלֵמָה. וְאִין אֲכִילָה וְשִׁתְיָה אֵלֶּה זו, וְזוֹ הִיא הַסְּעוּדָה וְהָאֲכִילָה. וּמָנָא לָן הָא, מִמְּשָׁה, דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת כד) וַיְהִי שֵׁם עִם יְיָ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לְחָם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה. מָפְנִי שְׁהִיָּה נְזוּן מִסְּעוּדָה אַחֲרַת מְאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעֲלָה, וּכְהִיא גְּוֹנָא סְעוּדַתָּן שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְשִׁמּוּחַ לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה? מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נְזוּן מִסְּעוּדָה אַחֲרַת, מְאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעֲלָה. וּכְמוֹ כֵּן סְעוּדַתָּם שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְשִׁמּוּחַ בְּשִׁמּוּחַ, זֶהוּ שְׂפִתוֹב (תְּהִלִּים לד) יִשְׁמְעוּ

זְמִינִין אֵינּוֹן צַדִּיקָא לְמַנְדַּע לִיָּה בְּלַבְהוֹן, וּכְדִין יִסְגִי סְכֻלְתָּנוּ בְּלַבְהוֹן כְּאֵילוּ חָזוּ לִיָּה בְּעֵינָא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (ישעיה כח) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה וְגו'.

וְשִׁמַּחַת הַנְּשֻׁמָּה בַּגּוֹף יִתָּר מִכָּלֵם, עַל שִׁיחֵיו שְׁנִיחֵם קִימִים וַיִּדְעוּ וַיִּשִׁיגוּ אֶת בּוֹרְאֵם וַיִּהְיוּ מִזִּיו הַשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ הַטּוֹב הַגָּנוּז לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (בראשית כח) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אֲבָרְהָם, אֵלּוּ הֵם תּוֹלְדוֹת הַשְּׂמִיחָה וְהַשְּׂחֹק שִׁיחָה בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן. בֶּן אֲבָרְהָם, הִיא הַנְּשֻׁמָּה הַזּוֹכָה לְכֹף וְלֵהוּיֹת שְׂלֵמָה בְּמַעֲלָתָה. (בראשית כח) אֲבָרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הַנְּשֻׁמָּה מוֹלִידָה הַשְּׂמִיחָה וְהַשְּׂחֹק הַזֶּה בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חִיָּיא, הָא דְתַנִּינָן דְּעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, מָאי הִיא. אָמַר לִיָּה, עַד לֹא אֲזַלִּית קָמִי אֵינּוֹן מְלַאכִין קְדִישִׁין מְאָרִי מִתְנִיתִין הָכִי שְׂמִיעַ לִי, כִּיִּן דְּשִׁמְעִית הָא דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַתִּישְׂבָא בְּלַבִּיא, דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, כְּהִיא דְכִתִּיב (שְׁמוֹת כד) וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֵּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ, וְדָא הוּא דְתַנִּין נִיזוּנִין.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּאַתְרַת חַד תַּנִּינָן נְהַנִּין, וּבְאַתְרַת אַחֲרָא תַנִּינָן נִיזוּנִין, מָאי בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלֶּה הָכִי אָמַר אַבִּי, הַצַּדִּיקִים שְׂלֵא זָכוּ כָּל כִּף נְהַנִּין מְאוֹתוֹ זִיו שְׂלֵא יִשִּׁיגוּ כָּל כִּף, אָבֵל הַצַּדִּיקִים שְׂזָכוּ נְזוּנִין עַד שִׁישִׁיגוּ הַשְּׂגָה שְׂלֵמָה. וְאִין אֲכִילָה וְשִׁתְיָה אֵלֶּה זו וְזוֹ הִיא הַסְּעוּדָה וְהָאֲכִילָה. וּמָנָא לָן הָא, מִמְּשָׁה, דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת כד) וַיְהִי שֵׁם עִם יְיָ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לְחָם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה. מָאי טַעְמָא לְחָם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה. מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נְזוּן מִסְּעוּדָה אַחֲרַת מְאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעֲלָה, וּכְהִיא גְּוֹנָא סְעוּדַתָּן שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְשִׁמּוּחַ לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה? מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נְזוּן מִסְּעוּדָה אַחֲרַת, מְאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעֲלָה. וּכְמוֹ כֵּן סְעוּדַתָּם שֶׁל צַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא לְשִׁמּוּחַ בְּשִׁמּוּחַ, זֶהוּ שְׂפִתוֹב (תְּהִלִּים לד) יִשְׁמְעוּ